

SEREAS EN BEADE

Por: Lino Pazos Pérez

Os peregrinos que chegan a Santiago de Compostela teñen como meta indiscutible a catedral, onde se lle rende culto ás Santas Reliquias do Apóstolo, facendo longas colas para poder estreitar entre os seus brazos a venerada imaxe... pero unha vez acabada esta milenaria cerimonia que libera o espírito e enche a alma de ledicia, chega o momento de darlle folga ó corpo, e de qué mellor maneira que introducirse nos angostos canellóns da cidade vella e degustar unha boa cunca de Ribeiro, viño por excelencia que acompañou, aínda acompaña, ós devotos do Señor Sant Iago dende tempos inmemoriais...

Este viño, ademais de regar as resacas gorxas dos cansados camiñantes, corría en abundancia polas ben abastecidas mesas dos bispos e cregos en xeral. Tampouco se lle facían ascos entre as capas máis humildes da poboación, descontando, por suposto, que das mellores colleitas saírían barrigudos bocois camiño das adegas dos caciques. En suma, o viño do

Parroquia de Beade (Ourense)

Ribeiro era aceptado por todos...

Para fornecer ás baiucas e tendas onde se expedía o prezado caldo, necesitábase dunha considerable infraestrutura comercial, composta, a grandes trazos por: os propietarios das viñas na comarca do Avia, os homes e mulleres que facían a vendima, os toneleiros, e os encargados do transporte ata as cidades, a base de carros tirados por bois que percorrían as corredeiras durante boa parte do ano, en ambas direccións.

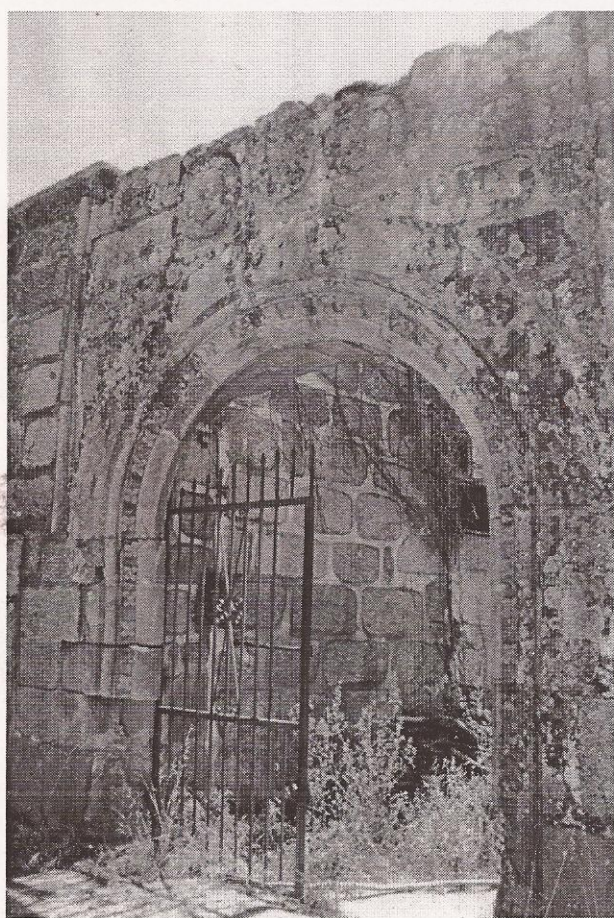
O tirón económico que supoñía esta florecente industria levou a máis dunha familia aveciñada na costa atlántica a afincarse e investir naqueles predios, ou polo menos eso é o que a min persoalmente me parece, e así, hoxe en día, podemos contemplar naquelas terras magníficos exemplares de escudos nobiliarios, nos cales a serea dos Mariño fai as veces de *tenante*, vinculados todos eles á liñaxe dos Goyanes.

Chamoume a atención, sobre todo, o amoreamento destas labras na igrexa parroquial de Santa María, no termo municipal de Beade, limítrofe co de Ribadavia (Ourense), onde tamén se atopan algunhas curiosas representacións deste mítico ser que, normalmente, habita nas rochas máis batidas polo mar, dende onde poder engaiolar cos seus cantos, precisamente de serea, ós incautos mariñeiros que caían na tentación de escoitalos.

"Don Miguel, sacristán"

A parroquia de Santa María de Beade, saqueada polas tropas francesas durante a Guerra da Independencia, conta cun conxunto verdadeiramente rechamante, composto por unha serie de elementos que paso a describir: a soberbia igrexa, que contén prezadas imaxes dun valor, tanto económico como espiritual, incalculable; a casa rectoral, en completa ruína, dunha amplitude similar a calquera pazo, e,

Portal acceso á rectoral

afastada uns cen metros dela, unha fermosa capela dedicada a San Roque, santo moi socorrido na bisbarra, ademais dun calvario de elaboradísima factura que forma parte do *vía crucis* que dende a igrexa ascende serpeando ata un outeiro próximo. Todo elo, inmerso nun marco incomparable, rodeado de grandes extensións de viñedos que producen os mellores caldos da bisbarra, segundo me asegura D. Miguel, sancristán desta freguesía, é a oferta, inmellorable, da que se pode gozar achegándose a Beade.

As representacións das sereas podémolas

contemplan en diferentes puntos do entorno da igrexa: no arco que dá acceso á antiga casa do crego, e que perdeu xa unha das follas da cancela de ferro, atópanse tres escudos nobiliarios, sendo o do centro no que figura, completamente desgastado pola erosión, a serea dos Mariño que soporta as armas dos Arias, Ares e Goyanes, descoñecéndose, polo seu estado, as que figuran no primeiro cuartel.

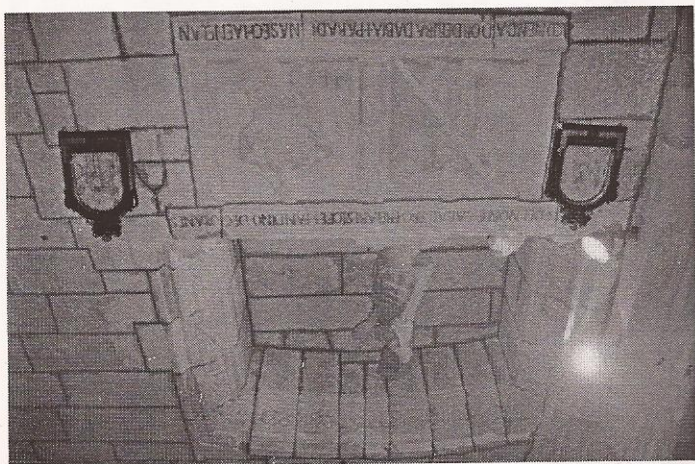
Na ábsida exterior, que dá ó cemiterio, sobre un amplo paramento, cun fermoso cruceiro custodiado por dous sarcófagos arrimados á parede, atópase outro dos escudos soportados pola serea. Neste caso os cuarteis falan das mesmas alianzas familiares coa diferenza de presentar dúas cruces de Malta na parte superior.

Outras dúas sereas portan cadanseu escudo da familia, destacando o que se atopa nun pequeno canellón, difícil de fotografar, no que as ondas dos Mariño, que ocupan o terceiro cuartel, están realizadas cunha técnica máis depurada que as que figuran nas anteriormente descritas.

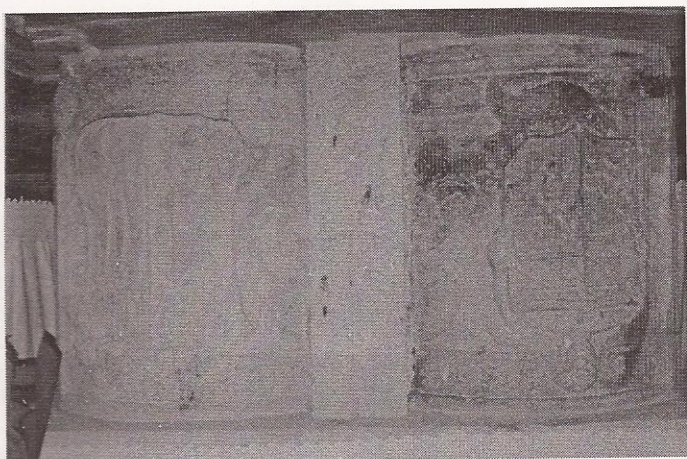

“Paramento preto do cemiterio”

Conxunto funerario

Sera no interior

A cuarta, de exquisito acabado, forma parte dun conxunto funerario verdadeiramente rechamante, no que destaca a escultura orante, practicamente de tamaño natural, do nobre cabaleiro Frei Ares López Fandino de Goyanes, Comendador de Ribadavia. A sera ten a cabeza ladeada á dereita e o pelo en forma de elaboradas trenzas caelle sobre os ombros. O peito está ó descuberto e os brazos, perfectamente tornados, suxeitan o escudo pola súa medianía. A cola, robusta, xira á esquerda.

A terceira pódese contemplar sobre un dos paramentos, á esquerda do altar maior. Mira á fronte e o pelo alcanza os seus ombreiros, formando bucles. O peito, de pequenas proporcións, adivínase, máis que se ve, tras o escudo. A cola, de maior tamaño, en relación ás outras labras, xira á esquerda coma as das súas compañeiras.

A segunda, localízase no altar, compartindo a sagrada mesa con outro escudo nobiliario. A face mira á fronte e a melena caelle por detrás dos ombreiros. Ten o peito oculto polo escudo. A cola e de maiores proporcións xirando á esquerda.

Mira á fronte, con pelo que lle cae sobre os ombreiros en forma de trenzas. Suxeita o escudo pola súa medianía, e a cola xira á esquerda.

No interior da igrexa aínda se poden ollar outras catro labras máis, nas que figura como soporte a sera mítica - moito mellor conservadas que as súas irmáns, sometidas ós rigores do clima ourenseño -, unha das cales é aérea; esta enclavada no vórtice das nervaduras da bóveda, situada no centro dunha circunferencia, presentando, o mesmo que a do cemiterio, dúas cruces de Malta, neste caso tamén a ambos lados da cabeza. Esta peza, moi semellante á que se atopa na igrexa de San Benito de Fefiñáns, en Cambados, Pontevédra, estivo noutro tempo policromada, resistindo tons ocre en meixelas, beizos e en parte do escudo.

Sera aérea

Sera no interior

